

Broj 110. siječanj, 2016.

GLASNIK

KOTORVAROŠKOG KRAJA

Svake godine kušamo ponoviti neki tamo "stari" Božić, zamišljeni, najljepši, dječiji, onaj koji nikada nije bio osim u našoj čežnji.

Uljepšavamo Božić kao da je bio neki silan i veličanstven svjetski događaj, i svi to činimo, i majke i djeca, i stariji i umjetnici, i političari i svećenici, i lopovi i pohlepnici...

A svake godine za Božić, baš svake, negdje u svijetu, i tu uz nas, i zajedno s nama, ima ljudi, ima bezbroj ljudi bez Božića, bez njegova božićnog smisla - bez "mira i dobre volje".

Božić je mir, kozmički mir duše i dobrohotnost prema svima: i lukavima i lašcima, i ubojicama i prevarantima, i protivnicima i neprijateljima... Božić je za grešnike, a ne samo za djecu.

Sretan Božić!

Fra Ivan Šarčević

Izdavač:

Župni ured Rođenja B. D. M.
78220 Kotor Varoš
Tel./fax: 051 785 050
E-mail: mladi-kotorvaros@blic.net
www.kotorvaroskadolina.com

Redakcija: Viktorija Barišić,
Luca Koroman, fra Anto
Šimunović, fra Petar Karajica,
fra Murko Bandalo, fra Stipo
Karajica, fra Stipo Marčinković

Glavni urednik:
Fra Anto Šimunović

Tehnička obrada:
Viktorija Barišić

Tiraž: 500 primjeraka
Tiska: "ART Print" Banja Luka
Časopis izlazi dvomjesečno
Primjerak besplatan

Svi Sveti i Dušni dan 2015.godine

Svetkovina Svih Svetih i Spomen svih vjernih mrtvih su posebni dani za nas kršćane. Spominjemo se svoje ljudske ograničenosti s jedne strane i neslučenih dosega s druge. Ono o čemu mnogi sanjaju, za što su spremni i „dušu vragu prodati“ – besmrtnost – onima koji u Krista i Kristu vjeruju je „na dohvata ruke“. Samo slijediti program Božjega kraljevstva – Isusov Govor na gori. Za naše ratom opustošene i raseljene krajeve ovo je još jedna u nizu prigoda da se posjeti rodni kraj i zahvali Bogu za ono najveće naslijeđe koje su nam naši

preci ostavili – naslijeđe vjere u Boga u krilu Katoličke crkve. Tako, u vikendu 31. listopada i 1. studenoga ove godine imali smo svete mise na svih 18 naših groblja. Uz domaće župnike, fra Antu Šimunovića i fra Marka Bandala u pomoć su priskočili Fra Pero Karajica, Vlč. Slavo Grgić, Fra Vinko Marković i fra Zoran Mandić. U subotu, 31. listopada imali smo potpunu sliku stvarnosti našega ljudskoga života. Na devet groblja smo slavili sv. mise za sve naše pokojne, imali smo jedno vjenčanje, krštenje i jedan sprovod - slika

ljudskoga života u jednome danu ... Također, u nedjelju, 1. studenoga imali smo mise na ostalih devet groblja. Na svim grobljima bio je pristojan broj vjernika a također je bilo i onih koji se nisu mogli uklopiti u raspored misa ali su obišli grobove svojih najmilijih.

Hvala svima vama koji istinski držite do naših svetinja, što se s punom odgovornošću odnosite prema našim grobljima koja su za nas uistinu sveta mjesta. Sada kada su nam groblja uglavnom lijepo uređena, potrebno je samo to redovito održavati.

Fra Anto Šimunović

Svi Sveti iz Bilica

Možda sam malo pogriješio s ovim naslovom, a opet možda i namjerno tako napisao kao većina novinara da s malo čudnim naslovom neke priče zainteresiraju nas čitatelje da ovaj tekst pročitaju do kraja. Istina je to, da nisam htio nabrajati sve svete iz Bilica, jer kako ono kaže Škoro „od kud ti pravo“ a isto tako i znanje da bih mogao takvo što i uraditi. Želja mi je da ovim svojim tekstom malo dočaram sliku za one koji nisu mogli biti s nama u ovoj našoj kotorvaroškoj dolini, našim Bilicama.

Kako već godinama dolazimo u ove naše ratom porušene Bilice i gledamo te ruševine s milijun potpitanja na koje ne znamo odgovora i sigurno nećemo nikada ni saznati. Osim što su porušene u zadnjih godina su postale i odlagalište smeća za sve one koji se toga trebaju riješiti, uzalud tražeći od nadležnih da se nešto napravi da se tome stane u kraj.

Ove godine smo stigli u našu kotorvarošku dolinu u prohladno maglovito jutro s temperaturom bliže

nuli. Vozeći se prema Bilicama već na samom ulazu kod Prokresa ugledasmo sa strane na mjestu gdje je nekad bilo smeće praznina a s prednje strane zategnuta nekakva traka, vozeći se dalje nekoliko metara opet isto tako nema smeća zategnuta traka. Do našeg groblja takvih je desetak mjesta, smeće sve odvezeno i traka zategnuta na njoj ispis ekološka patrola. Ugodno sam se iznenadio i razveselio da se konačno nešto napravilo po ovom pitanju za naše Bilice.

Stigli smo da groblja i koliko god žurili da bih stigli prije uvijek ima netko tko je brži, već su neki stigli i vrijeme uređuju grobove svojih najdražih i pale svijeće za njih. A groblje uređeno, pokošeno i očišćeno što prvenstveno trebamo zahvaliti našim fratrima, osobito našem Biličaninu fra Marku. Kako u našem groblju ima još dosta stabala grobovi su prekriveni samo lišćem koje ima stotine oblika i boja a meni nekako najljepše boje ima lišće brekinje, stabla koje dominira nasred groblja. Ta rijetka voćkarica u našim krajevima ima listove od svijetlo žute, narančaste do crvene boje koji se prelijevaju iz jedne u drugu boju.

Pozdravili smo sve koje smo zatekli u groblju i kao pravi domaćini pozvali ih da dođu kod nas na okrjepu uz toplu peć i nula dva čašicu. Ne samo da se ugriju i tijelo okrijepe već da osjete toplinu biličanskog doma u našoj kući koju smo skoro obnovili, da i sami dobiju želju i volju za obnovom svoje još uvijek razrušene kuće. A kako je i temperatura bila gotovo pa nula ugrijati se u Bilicama bila je prava zadovoljština. Sve se ovo događalo dan prije Svih Svetih, jer kako nas ima po svem svijetu ljudi su dolazili kako su mogli, mada je većina stigla na sam dan, da baš na taj dan iskažu poštovanje i hvalu svim

našim svetima a vjerujem da ih je mnogo. Nekoliko puta na sahranama naš fra Zoran znao je govoriti da svi naši rođeni trideseti i četrdesetih godina prošloga vijeka su sveti, svojim životima su to zavrijedili. A ja sam uvjeren da isto tako i rođeni pedeseti, šezdeseti godina kao i danas živući žive tako da se može reći za njih da su sveti. Kaže jedna prekrasna pjesma „došli smo ti sa svih strana“ tako i Bilčani dođoše sa svih strana na sam dan Svih Svetih ovdje gdje su naši korijeni, gdje su naši umrli prirodnom smrću, kao i oni pobijeni u zadnjem ratu.

U našem kraju za ova dva dana naša dva fratra trebaju obići osamnaest groblja i da svi budu zadovoljni, a to je gotovo nemoguće. Zato su im pristigli u pomoć i naši svećenici koji su na drugim mjestima u službi.

Ove godine nam je došao vlč. Slavo Grgić koji je predvodio današnju misu ovdje u Bilicama. Iako je bilo dosta rano a k tomu i hladno skupio se priličan broj Bilčana i njihovih zetova i prijatelja, po mojoj slobodnoj procjeni oko sto pedeset.

Vlč. Slavo nam je pokušao pojasniti što danas slavimo, tko su to sveti, kako su zavrijedili biti sveti, što trebamo mi učiniti da bih bili sveti i jeli

uistinu u današnje vrijeme moguće biti svet pored toliko stvari koje nam se nude i nameću. Rekao je i sam da mi stariji uvijek ne slušamo a kamoli mladi što svećenici govore – propovijedaju, pa nas je pokušao zainteresirati jednom pričom koju je kako kaže dobio u „amanet“ da govori dalje.

Išao svećenik da ispovjedi starijeg čovjeka i da mu da posljednju pomast. Ležao je na krevetu, a pokraj kreveta stolica. Upitao ga je: „Stolica je za mene? Odgovori mu starac: „Znaš meni ovdje dođe Isus pa tako ostane dugo i mi razgovaramo, to je stolica za Isusa“. Otišao je svećenik malo u čudu zatečen ovim nesvakidašnjim prizorom. Kada su mu javili da je starac umro, prvo što mu je palo na pamet pitao je njegove a kako je umro, sjećajući se njegove ispovijedi i stolice. Rekli su mu da je umro u takvom položaju da je spustio glavu na onu stolicu koju je imao kraj kreveta. Vjerovao je da je tamo bio Isus, spustio je glavu na stolicu misleći da je u Njegovu krilu.

Zaključak je nekako da svi težimo stići Isusu u krilo, samo ne-mojmo čekati da to bude kada smo prošli ovozemaljski život. Pokušaj-mo živjeti tako da smo stalno u Isusovu krilu, koliko god to zvučalo možda nemoguće. Znam da ima ljudi koji i danas žive poštenim životom i jednoga će se dana pridružiti svojim svetima. Vlč. Slavo se zahvalio svima onima koji su danas došli ovdje i svima onima koji svojim darovima pomažu da ovo groblje uistinu izgleda prekrasno uređeno. A svi mi koliko je tko mogao, ostali smo još kod grobova svojih pokojnih uređujući, paleći svijeće i moleći za njih. Prilika je ovo bila da se svi mi koji smo došli međusobno pozdravimo, razgovaramo i ove mlade što dolaze bolje upoznamo.

Vjerujem da će ovaj naš dolazak na mjesta gdje su naši korijeni i riječi koje nam je uputio vlč. Slavo biti ohrabrenje da obilazimo naše pokojne, naše svete a isto tako da počnemo izgrađivati i naše razrušene Bilice.

Mato Stipić dipl. inž.

Veličanstveni skup u Baščini

Spomendan sv. Nikole Tavelića 14.11.2015. bio je dovoljan razlog da se okupimo na bašćinskom groblju (Petrušića groblju) i svetom misom proslavimo taj dan. Početak je zakazan u 11 sati a već u 10 su neki počeli dolaziti po prekrasnom sunčanom vremenu. Prava idila.

U miru smo obišli sve grobove naših dragih i milih, zapalili svijeće koje su se ugasile a donijeli i nove. Bio je to susret živih i mrtvih.

Misa je počela najavom zvona a pred oltarom se okupilo nas tridesetak. I klupe smo iznijeli. Kako smo bili ponosni kad nam je fra

Anto u propovijedi objasnio da je sv. Nikola prvi proglašeni svetac iz redova hrvatskog naroda. Kako je jedno vrijeme boravio u Bosni nije isključeno da nije prošetao i ovim krajem navješćujući Božje Evanđelje. Dok misa traje lagani lahor dolazi sa Oplazina, šeće padinama, zaviruje u bilčanske i bašćinske šumarke i našu radost odnese u dolinu po čitavoj kotlini.

Kada je završio susret pred tom prekrasnom kapelicom – za nas bazilikom, koja je ponos svih Bašćinaca ma gdje se nalazili, prešli smo na bratsko druženje ispred groblja. Među ostalim probali smo fra Antinu rakiju. Odněkud se pojavio Gile s tridesetak bureka, toplih i svježih, a mi jedva dočekali. Pive i soka nije nedostajalo. Dok nam se maste brade a nekima i brkovi, čavrljamo o svakakvim dogodovštinama a posebno o pečenju rakije. Kad nas je fra Anto obavijestio da nas je burecima i pićem počastio Jako Jelušić a preko njega svi Bašćinci radosti nije bilo kraja jer smo tada znali da je s nama cijeli Kotor Varoš i zapjevali smo „pjevaj mi pjevaj sokole“!

Na rastanku stisak ruke i obećanje da ćemo se ako Bog da i sutra susresti na misi na mladu nedjelju u čaršiji, a i na Sokolinama.

Svima koji misle na nas uzvraćamo pozdravom. Vole vas vaši Kotorvarošani uz najljepše želje s Baščine.

Mato Kljajić (Pejavić)

Posjet rodnome kraju

U utorak, 22. prosinca 2015. naš kraj i našu župu posjetio je igrač Reala iz Madrida, naš Mateo Kovačić zajedno sa svojim ocem. Glavni razlog njegova dolaska jest njegova želja da nešto učini za svoj kraj i svoju župu. Već oko Rokova dao je do znanja Župnome uredu da on želi darovati klupe za župnu crkvu. Zbog same složenosti projekta i samoga posla i vrlo spore izvedbe - jer svaka klupa unikat – projekt bi se mogao završiti do početka ljeta. Klupe imaju svoju metalnu podkonstrukciju koju izrađuje naša SIM Tehnika a stolarske radove izvodi provjereni stolar Ilija Šekerija iz Uskoplja.

Mateo se zajedno sa svojim ocem Stipom susreo sa izvođačima radova, fra Antom Šimunovićem i fra Markom Bandalom a bio je nazočan i naš gvardijan fra Zoran Mandić. Iako je njegov posjet bio vremenski vrlo ograničen, vijest se vrlo brzo proširila

gradom i svi su se željeli susresti i po mogućnosti fotografirati s našim Mateom, hrvatskim reprezentativcem i Realovim asom.

Neka mu Gospodin da zdravlje i uspjeh u životu i na nogometnim travnjacima diljem svijeta.

fra Anto Šimunović

Proslava Božića

Već pri kraju Došašća počela se osjećati uobičajena živost u našem kotorvaroškom kraju. Došli su mnogi naši župljani na zasluženi odmor, a gdje se najljepše odmoriti i napuniti baterije nego u rodnom kraju. Naše crkve bile su spremne za proslavu Božića, vrijedni župljani su ih iznutra i izvana lijepo ukrasili. Isto tako, sve druge akcije su išle svojim tokom. Tijekom advent darovali smo Caritasovoj središnjici u

Banjoj Luci oko 40 pari priglavaka, kolače za siromašne darovala je Juričevićeva pekara Tradicija. Mladi iz Austrije obišli su siromašne u našem kraju i darivali ih. Mladi su također nabavili vatromet koji je bio uistinu lijep i moćan. Na misi polnočki bilo je dosta vjernika, kao i proteklih godina. Poslije mise zadržali smo se uz koji zalogaj, kuhano vino i čaj, te se poslije vatrometa mirno razišli svojim

kućama. Iako nije bilo snijega, vrijeme je bilo lijepo i hladno, nije bilo blata po selima.

Kod blagoslova kuća u župi Kotor Varoš bilo je 145 obitelji. Svi su lijepo i u duhu naših običaja dočekali svećenika. Hvala svima i na darovima uz blagoslov obitelji. Hvala i na darovima za crkvu kao i na darovima za naše siromašne. I ove godine za proslavu Božića pomogli su nam naši iz SIM Tehnike sa 1000KM, za zakusku iza polnočke. Jednoga odojka darovali su naši mladi iz Welsa, a i Željko Tomić je dao za tu prigodu 100KM.

I ove godine smo imali proslavu i na Sokolinama. Na treći dan Božića, na sv. Ivana skupili smo se na Sokolinama i u 14.00 sati slavili sv. misu. Poslije mise smo se počastili grahom koji su spremili naš Igor – Gile i drugi mladi kao i naš gvardijan fra Zoran Mandić koji je i predvodio sv. misu na sv. Ivana.

Nadam se da nam ovogodišnja proslava Božića nije bila samo vanjska. Ako smo s radošću i ljubavlju susreli druge i s njima podijelili njihovu radost i tugu, brige i nadanja onda smo pravo proslavili Božić.

Fra Anto Šimunović

Bogojavljenje

Na svetkovinu Bogojavljenja spominjemo se onoga trenutka kada se Isus objavio cijelome svijetu.

Predstavnici cijeloga svijeta bili su sveta Tri Kralja – Gašpar, Melhior i Baltazar – koji su se poklonili Spasitelju i darivali ga.

Na svetkovinu Bogojavljenja škrope se ljudi, kuće i sve ostalo čime se čovjek koristi u životu. Time pokazujemo da smo u životu potrebni Božjega blagoslova i njegove pomoći. Poslije pučke mise imali smo i blagoslov Župnoga ureda, gdje smo poslije molitve zastali u lijepome druženju uz prigodni zalogaj i neizbježno nazdravljanje.

Neka nas Gospodin čuva i prati na svim našim životnim putovima.

Fra Anto Šimunović

Sanacija vjeronaučne dvorane u Vrbanjcima

U župi Vrbanjci 16.11.2015. započela je sanacija krovišta na vjeronaučnoj dvorani. Zbog čestog prokišnjanja na krovu unutrašnjost je izgledala vrlo ružno. Strop i pokrajnji zidovi bili su oštećeni, puni vlage i memle.

Ovo lijepo i sunčano jesenje vrijeme dobro nam je došlo kako bi krenuli s radovima. Radilo se s punim intenzitetom. Sav stari krov je skinut. Planira se potpuno nova izolacija a krov na vjeronaučnoj dvorani će se prekriti limom. Inače, već dulje vrijeme župnik fra Marko Bandalo je tražio načina kako dvoranu sanirati to jest kako krov i stolariju zamijeniti. Obratio se Ministarstvo za izbjegla i raseljena lica za pomoć u sanaciji župnog ureda, te je preko njih osigurao sredstva koja su dovoljna da se ove jeseni sanira i promjeni krov i stolarija. Nadamo da će svi potrebni radovi biti uspješno i na vrijeme izvedeni. Uvjereni smo da će ovo rješenje uvelike produljiti njezin životni vijek jer na vjeronaučnoj dvorani unazad godina i godina ništa nije

rađeno. Radove na sanaciji krova vodi firma iz Vrbanjaca. Posebno hvala Mati Mariću koji je djelovao kao posrednik i nadzorni nad svim

poslovima. Molimo zagovor sv. Franje da radovi budu uspješno okončani a molimo zagovor i na one koji su nam omogućili da to i učinimo.

Viki

CARITAS

Radionica u župi

Dana 29. listopada 2015. Caritas biskupije Banja Luka je u suradnji s mladima župa Kotor Varoš, Vrbanjci i Sokoline realizirao radionicu iz mapiranja rizika i opasnosti od prirodnih katastrofa. Ova aktivnost je dio projekta Sprječavanje rizika od prirodnih katastrofa koja se provodi u suradnji s nacionalnim Caritasom i biskupijskim Caritasima BiH. Cilj projekta je unaprijediti kapacitete i osnažiti zajednicu za sprječavanje i umanjivanje rizika od prirodnih nepogoda s posebnim naglaskom na ranjive grupe stanovništva (djeca, žene, starije osobe, osobe s invaliditetom).

Na radionici su identificirani neki od najčešćih rizika na našim područjima kao što su poplave, dugotrajne ekstremne meteorološke pojave, snježne padaline, požari širih razmjera, potresi, pokreti stjenovitih masa i klizišta. Sudionici su procijenili pripremljenost zajednica za prirodne katastrofe, prilike za osnaživanje i sagledali su oblike informiranja i samoorganiziranja kako bi pravovremeno reagirali u slučaju neke prirodne nepogode. Upoznati su s terminologijom, mapama rizika i postojećim planovima na lokalnoj, entitetskoj i nacionalnoj razini.

Iako problematika rizika od prirodnih katastrofa obuhvaća mnogo šire područje, zahtijeva stručnost i uključenost javnih institucija, Caritas svoje napore u sprječavanju i umanjivanju rizika od katastrofa fokusira na lokalne zajednice i sigurnije okruženje za čovjeka posvećujući pažnju različitim potrebama i kapacitetima, koheziji unutar zajednice i uključivosti ranjivih grupa. Na ovaj način Caritas Banja Luka utječe i na proces pomirenja te izgradnju povjerenja unutar multinacionalnih zajednica.

Mara Stipić Bagarić

II Izložba božićnih jaslca

U povodu obilježavanja Božića u Općoj gimnaziji Katoličkog školskog centra u Banjoj Luci 22.12.2015. (utorak) održana je kulturno-glazbena manifestacija "Božić 2015".

Tom prigodom raspisan je natječaj za izradu i izložbu božićnih jaslca na poticaj učenika vjeronaučne skupine Opće gimnazije. Natječaj je objavljen na web portalu škole, a poslan je okolnim banjalučkim župama. Na natječaj je pristiglo 18 radova. Osim radova učenika Opće gimnazije pristigli su i radovi iz Glamoča, Nove Topole, Presnača i Prnjavora.

Izložbeni postav u pred blagdano vrijeme nalazio se u školi, a kako je nastava završava 23.12.2015. godine, izložba je bila premještena u biskupiju.

Prosudbeno povjerenstvo činili su: vlč. Pero Ivan Grgić, vlč. Marijan Stojanović, đakon Boris Jorgić, s. Monika Martić, s. Dijana Andrić, Dario Pleša, apsolvant arhitekture, Pawel Porebski, bivši učenik Opće gimnazije KŠC-a iz Poljske a sada jedan od aktivnih organizatora 15. svjetskog susreta mladih s Papom u Krakovu od 25.7. -1.8.2016. godine, Jana Kvalja, akademska slikarica, a bivša učenica KŠC-a, Damir Omić, bivši učenik Opće gimnazije KŠC-a i student Akademije umjetnosti, Đurđica Bjelošević, profesorica likovne umjetnosti i Davor Paponja, profesor likovne umjetnosti.

Članovi žirija ocjenjivali su tri

kategorije: ideju za izradu jaslca, jedinstvenost i originalnost materijala kao i samu izvedbu.

Proglašenje najljepših jaslca je bio dio prekrasnog programa kog su pripremili učenici i djelatnici škole. Treće mjesto osvojile su "slatke jaslce" napravljene od medenjaka i fimo mase, a izradila ih je studentica Sanja Hajek iz Prnjavora. Drugo mjesto osvojile su "jaslce od tjestenine", a napravile su ih Marija Magdalena i Sara Matija Moreti iz

Prnjavora. Prvo mjesto osvojile su "bijeje jaslce" od stiropora, a izradila ih je Veronika Sigismundi iz Prnjavora.

Na spomenutoj manifestaciji direktorica se zahvalila svim sudionicima koji su omogućili da škola postane dio izložbi božićnih jaslca koje se organiziraju diljem svijeta.

Direktorica Tomić je pozvala sve prisutne da se uključe u izradu božićnih jaslca i sljedeće godine, to će biti treća izložba.

Anda Tomić

Drva za najpotrebitije u župi

Skupina regionalne inicijative Razvoja župnih Caritas a i volontarijat zajedno s partnerima u programu, Catholic Relief Servicesom i Caritasom Italiana, je pokrenula program potpore i razvoja župnih Caritas a čiji je cilj bio poduprijeti i motivirati regionalne župne Caritas e koji pokazuju istinsko zanimanje i predanost djelovanju i koji prihvaćaju inicijative usmjerene na promicanje i razvoj volontarijata.

Kako je naš župni Caritas na temelju pokazanog interesa ušao u skupinu odobrenih projekata novac koji smo dobili u visini od 500 eura je utrošen za nabavu ogrjeva za stare i nemoćne osobe, pa se odmah i krenulo se s nabavom ogrjeva za potrebite u župi. Drva je dobilo 10 župljana koja su im i te kako pomogla a naši mladi su najstarijima i najpotrebitijima drva i izrezali i iscijepali.

Hvala od srca onima koji su to omogućili.

Viki

Božićna akcija kolača

Već četvrtu godinu žene naše župe pokazuju svoju humanost i ljubav prema bližnjima. Postala je tradicija pravljenje i prodaje kolača za Božić i Uskrs a sav novac od prodaje kolača ide u Kruh svetog Ante za pomoć najpotrebitijima u župi. Ova akcija nikoga ne obvezuje, pokrenuta je u duhu Božićnog darivanja potrebitima.

Župnik je već dugo prije najavio na župnim obavijestima o akciji i pozvao žene koje se žele pridružiti tom humanitarnom radu. Ove godine pridružila nam se i Anda Marić iz župe Vrbanjci a pored naših stalnih članica iz župe: Mandice Mandušić, Janje i Viktorije Barišić, Ivke, Borke, Branke, Mire i Milijane Juričević,

Ljubice Lovrenović, Luce Marković, Ankice, Sonje i Lidije Verić, Klare Nikolić, Štefice Kovač, Miladinke Marković, Anđe Tomić, Mire Petričević, Jele Sakan, Dušice Stolić (Raljić), Mande Bujdo, pridružila nam se i naša Mira Kovač Vidić, Jelica Đurić i Neda Narić.

Ove godine ispeklo se 52 kg kolača koji su se prodali na Badnjicu i sam Božić a s nešto kolača župnik je počastio vjernike na Sokolinama poslije mise na već tradicionalnom druženju. Iznos od 746 KM je kao što smo već reki doniran je u KSA i bit će za potrebe najsiromašnijih u župi.

Žene su sretne da su na ovaj način mogle pridonijeti ovoj akciji, a inače žene naše župe su uvijek na pomoći župniku. Sudjeluju u različitim akcijama, organiziraju u dogovoru sa župnikom sve ono što je potrebno u župi, a župnik zna poštovati i nagraditi njihov trud.

Od srca hvala svim ženama kao i kupcima što je ova naša akcija dobro i uspješno provedena.

Viki

Akcija mladih iz Welsa

Najbolje u čovjekovu životu su njegova mala, bezimena, nezapamćena djela dobrote i ljubavi (Wordsworth)

Uz naše uobičajene župne akcije u brizi za najugroženije, koje uspijevamo zbrinuti zahvaljujući posebnim donatorima i darovima što ih dobijemo od Caritasa tu je uvijek Ekipe mladih iz Welsa. Već 10 i više godina ekipa iz Welsa (nazvali smo je tako jer su tu Zlaja i Željo koji žive i rade u Welsu a s kojima se i drugi naši župljani dogovaraju) i ove je godine obišla i darovala najpotrebitije u župi.

Koliko god bila vrijedna materijalna pomoć koja će makar malo ublažiti oskudicu, još je vrijednija spoznaja da oni nisu zaboravljeni. Lijepo je znati da još uvijek ima dobrih ljudi koji misle na druge. Svakog Božića su na djelu i ne samo na Božić, Uskrs, već i sve druge ideje i akcije oni uvijek podupiru. Nećemo nabrajati njihova djela koliko su pomogli kupovinom tehničkih uređaja pojedinim župljanima, kupovinom paketa hrane, plaćanjem

komunalnih naknada, a pomogli su i studente. I ovog Božića obišli su naše samce, bolesne i potrebite, darovali ih sa

paketom hrane, kolačima, novcu. Obišli su i pomogli preko dvadeset župljana. Ovoj njihovoj akciji pridružuju se mnogi koji nemaju veze s Kotor Varošom. Čuli su za njih i pridružili im se.

Primjer takvih je i Udruga „Malenih“ iz Welsa koja već godinama podupire njihovu akciju sa novčanim prilogom. Što čovjek onda reći za takve ljude osim da imaju veliko, veliko srce Takve ljude ne treba nagovarati jer tko želi pomoći uvijek nađe načina. A oni su ga našli.

Kao župna zajednica možemo biti sretni što imamo takve ljude velika srca koji ne žale ni novac ni vrijeme da bi pomogli i uljepšali drugima Božić. Još jednom, u ime župnog ureda i župne zajednice, od srca hvala svima koji su omogućili da ovaj Božić bude ovakav kakav je bio!

Viki

Ivići proslavili srebrni jubilej bračnog zajedništva

U nedjelju 27. prosinca 2015., na svetkovinu Svete Obitelji, misom zahvalnicom u samostansko-župnoj crkvi Svete Marije Anđeoske u Sesvetskoj Sopnici kod Zagreba, 25. obljetnicu bračnog zajedništva proslavili su katorvaroška braća - blizanci Mato i Marko Ivić sa svojim suprugama Ružom i Višnjom.

Okruženi svojom djecom, roditeljima, kumovima, braćom i sestrama, te mnogobrojnom rodbinom i prijateljima slavljeničke obitelji su u prvom redu zahvalili Bogu za dar života, milosti i darove kojima ih je obdario kroz godine zajedništva.

Prigodno misno slavlje predvodio je sopnički župni vikar i prijatelj slavljeničkih obitelji fra Stipo Karajica, koji je čestitao slavljenicima srebrni jubilej i biranim riječima podsjetio slavljenike na važnost očuvanja obiteljskog korijena i zajedništva, uz trajno ulaganje strpljivosti i razumijevanja bračnih supružnika.

Braća Ivić nisu zaboravili napomenuti kako su se svi važniji događaji u njihovom dosadašnjem životu, što je nesvakidašnje, dogodili i obavljani zajedno, počevši od zajedničkog dana, mjeseca i godine rođenja 09.12.1968. krštenja 1968., primili sakrament prve Svete pričesti 1979., krizmani 1981. i vjenčani 29.07.1990. godine u župi Vrbanjci (Kotor Varoš), a vjenčao ih je bio tadašnji vrbanjski župnik vlč. Adolf Višaticki, a vjenčani kumovi su bili Ilija i Mara Petrović, odnosno Matoš i Janja Petrović. Ovo kršćansko, vjerničko i obiteljsko zajedništvo i slavlje zasigurno

su dobar poticaj i ohrabrenje drugim bračnim supružnicima i obiteljima da primljene sakramente ne zaboravljaju niti zapuštaju, a po njima iskažu svoju zahvalnost Bogu, roditeljima i kumovima koji su najzaslužniji za skladan uspjeh na putu izgradnje bračnog zajedništva i ljubavi.

Tijekom kršćanskog bračnog života Mato i Ruža su podigli tri sina, a Marko i Višnja dva sina i danas još uvijek zajedno zdravi žive i rade u Švicarskoj, odnosno u Austriji.

U sredinama u kojima danas žive poznati su kao osobe s veoma izraženim osjećajem za druge, posebno za one u potrebi, posjećujući i ne zaboravljajući tako druge ljude, svoje prijatelje i rodni zavičaj Kotor Varoš, kao i drugi novoizgrađeni u Sesvetском Kraljevcu kod Zagreba, držeći se predaje starih ponesenih iz rodnih

zavičaja. Zjedničko sudjelovanje kod nedjeljne mise i molitva im je neizostavna, moleći Bogu za sve: svoju obitelj, narod, vjeru i domovinu.

Nakon mise, slavljenici su druženje nastavili u obližnjem restoranu "Laguna" u veselom ozračju okupljenih članova obitelji, rodbine i mnogobrojnih prijatelja. Slavljeničkim obiteljima iskrene čestitke na prigodnom slavlju i srebrnom jubileju, te zahvala što su ovim prigodnim sakramentalnim činima, doživljajem ohrabрили, potaknuli i druge obitelji iz župa katorvaroške doline, da ovakve ili slične obiteljske dane i doživljaje priređuju ako ne u rodnom kraju, ondaem što bliže njemu

S.Kara

Pedeseta obljetnica braka Ilke i Ruže Marčinković

U Klinča Selima kod Zagreba na Silvestrovo, 31. prosinca 2015.godine, Ilko i Ruža Marčinković su sa svojom djecom, unučadima, zetovima, prijateljima i brojnim Kotorvarošanima proslavili pedesetu obljetnicu svoga sretnog i plodonosnog braka. Djeca i ostali spomenuti pripremili su im jubilejsko slavlje u njihovoj kući, a da oni to nisu znali do zadnjeg trena. Dok su na Silvestrovo bili u Brezovici kod kćeri Anđe, sin Ivica navečer ih je pozvao da

dođu kući jer ih, navodno, čekaju „prijatelji i gosti.“ Kad su došli, iznenadili su se. Tad je počelo slavlje i čestitanje, uzdasi, suze radosnice, božićne i druge pjesme, vatromet. Svi su krenuli prema kapelici sv. Ane, gdje su „mladenci“ pred rođakom fra Stipom Marčinkovićem, koji je u Klinča Selima više dana blagoslivljao obitelji, obnovili svoja bračna obećanja. Nakon pjesme „Narodi nam se Kralj nebeski“ vratili su se u obiteljsku kuću gdje je uslijedila

svečana večera pod kojom je sin Ivica za svoje roditelje rekao: „Bog ih je stvorio jedno za drugo. Bog ih je spojio da budu naši roditelji, baka i dido, svekar i svekrva, punac i punica. Stvorio ih je da budu naši. Niti jedno niti drugo nisu imali lako djetinjstvo; puno se radilo, kopalo, čuvala se stoka. Nisu imali toliko materijalnoga kao mi, dok smo bili djeca, ili još više, naša djeca, njihovi unuci. Ali, nisu znali za bolje, nisu znali za ljepše.

Bili su zadovoljni i sretni i s tim. I tako, dok su odrastali u toj skromnosti, trebalo je nešto i naučiti. Ruža je krenula u Bilicena tečaj da nauči pisati momcima pisma, a Ilko je išao u normalnu školu. I po svim pričama koje ja pamtim tu su počele frcati prve iskre. Ilko je ugledao najljepšu curu u okolici. Ruža ga nije baš previše doživljavala. Kako je znala reći: 'Bio je mal', d'jete je on bio još'. Ali Ilko nije odustajao. Taj 'mal', to 'd'jete' postalo je pravi momak i krenuo na prelo kroz sela. Zaustavio se u Kostrešima. Znao je da je tu njegov cilj. Jer, kod Ivića Franjića bila je njegova ljubav. Iako jako mlad, sa svojih sedamnaest godina znao je valjda, a tome smo i danas svi mi svjedoci -da je Ruža ljubav njegova života. Nije ni ona imala ništa protiv. Kad smo ju znali upitati zašto je izabrala baš Ilku rekla bi: 'Znao je pričat', nije bio neki mulac'. I osvojio ju je. Odlučili su se na brak, on sa svojih sedamnaest godina, a ona punoljetna, čak tri mjeseca. Požurio se momak da se oženi. Tako nije mogao da pričekava dva mjeseca do punoljetnosti, nego je 12. siječnja 1966. godine oženio svoju ljubav. Dvoje mladih krenulo je na najteži put života. Život udvoje, u vrijeme kada nije bilo medenog mjeseca, kada nije bilo eura, skupih poklona, zajedničkih putovanja i šopinga. Nije bilo ljetovanja, zimovanja. Bilo je puno teže i nimalo lako. Njihov brak je ubrzo urodio plodom. Rodila su im se dva sina blizanca i tu kreće njihov najteži put. Ostali su bez svojih sinova, ostali su i bez trećeg i bez četvrtog djeteta i ovdje neću ulaziti u detalje, jer, samo dok ovo spomenem, dovoljno je teško. Smrt djece je dovoljan dokaz da su patili i da im je srce bilo slomljeno. Uz to su se nizali i mnogi drugi križevi i problemi, ali oni su ih nosili i uhvatili se u koštac s njima. To su jedino mogli uz vjeru, čvrstu vjeru u Boga. Tako se Ruža zavjetovala sv. Ivi kad je bila trudna sa svojim petim djetetom i molila da joj ostane živo. Tako i bi. 5. siječnja 1973. godine rodila im se Svjetlana. Prvo svjetlo koje ih je obasjalo. Ostala je živa i zdrava. I njihovoj sreći nije bilo kraja. Ubrzo zatim 26. rujna 1974. godine rodila se Ana, babino ime, a tatina maza. Direktorica, kako bi Ilko rekao. Nakon Aninog rođenja počeli su graditi svoje prvo i vlastito gn'jezdo, našu obiteljsku kuću u Bilicama. Napravili su ju i tada im se 29. siječnja 1977. rodila Mara. Isto babino ime. Kao d'jete šutljiva. Mislili oni svi da će biti neki čato, ali nije ni daleko od toga. 8. srpnja 1979. rodila se Anda, prava Marčinkovića, najslinija tati, naš ratnik, ponekad i protivnik. Veliki mamin i tatin radnik. 2. listopada 1982. rodio sam se

ja, miljenik, sin jedinac, maza, jedini brat. Tatina ostvarena želja. Tako, nakon nas petero, život našim roditeljima kreće nabolje, izgleda ljepše i veselije. Moje sestre i ja pamtimo samo lijepe trenutke, brak naših roditelja pamtimo samo po lijepim stvarima. Pamtimo svu ljubav koju su nam poklonili. I zadnji zalogaj iz usta bi bio upućen nama. Uvijek bi se veselili tati kada dolazi s puta i dočekali ga raširenih ruku.

Naši roditelji su pored svega i svih problema, pored porušene kuće i neimaštine ostali na nogama. Čvrsto su stajali uz nas i bili nam oslonac i zaštita. Vječiti prijatelji i najbolji roditelji. Oni su i danas, evo, s nama. Slave svoj zlatni pir. Sretni smo što su živi, što smo im omogućili ovo iznenađenje večeras.

Dragi naši roditelji, ovo je samo mali dio zahvale naspram onoga što ste vi nama dali. Ljubav koju ste nam dali vratit ćemo vam ljubavlju mi i vaših, još malo pa jedanaestero unučadi. Hvala vam od srca na svemu. Puno vas volimo svi: mi Marčinkovići i obitelji zetova: Puškarići, Kamenjaševići, Maljkovići i Hrkaći," zaključno je istaknuo sin Ivića

Ruža se rodila u Kostrešima 4. rujna 1947. godine od Ivića i Ane Franjić, a Ilko se rodio 19. ožujka 1948. godine u

Zapatkama kod Bilica od oca Filipa i majke Mare. Radni vijek proveo je u Zagrebu, Rijeci i Austiriji. Umirovljen je 2008. godine. Ruža je bila majka i domaćica. Uoči blagdana sv. Ive, 23. lipnja 1992. godine doživjela je srpski napad i uništenje Bilica te pogibiju trinaest mladih nedužnih ljudi, od kojih su šestorica, zanimljivo je, imala ime Ivo. Potom je Ruža skoro jedina ostala u uništenim Bilicama s četvero mlade djece, proživljavajući preteške patnje i nevolje, sve do 17. listopada, kada su i Bilice ostale potpuno puste i prazne, i to sve do danas, a Ružu i njenu djecu Srbi su utrpali u jedan od četrdesetak prepunih autobusa koji su Hrvate i muslimane odvučili u progonstvo prema Travniku. Ruža se s djecom kratko vrijeme zadržala u Vitezu, odakle je otišla kod svoje sestre u Zdenčinu kod Zagreba. Ilko i Ruža su u Klinča Selima napravili obiteljsku kuću u koju su se uselili 1995. godine. Kćeri su im se udale, a sin Ivića se oženio. Ilki i Ruži čestitamo pedesetu obljetnicu sretnog i plodonosnog braka. Hvala i njima i njihovoj djeci za njihovu istinsku i čvrstu vjeru i istu takvu odanost svojoj domovini, svom narodu i svom zavičaju, Kotor Varošu i Bilicama. Neka im svima sve bude s Božjim blagoslovom!

Stipo Marčinković

Pastoralno svećenstvo i duhovna zvanja

FRANKOVIĆ fra Pava - Rođen u Fojnici oko 1737. gdje je i umro 21. srpnja 1808. Bio je župnik od 1787. do srpnja 1793.

GLAVOČEVIĆ fra Ilija - Rođen u Fojnici oko 1750, gdje je i umro 28. veljače 1827. Bio je župnik od srpnja 1793. do lipnja 1794.

FRANJIC fra Andeo - rođen je oko 1770. kod Kotor Varoša (a Cottor), umro u Fojnici 1. veljače 1732. Bio je župnik u Kotoru od 1802. do 1805. Definitor i provincijal Bosne Srebrene (1814 - 1818).

DOBRETIĆ fra Franjo - Rođen u Dobretićima oko 1762. Umro u Fojnici 11. lipnja 1839. Bio je župnik od srpnja 1807. do lipnja 1816.

PAVLIČEVIĆ fra Ilija - Rodom od Jajca. Bio je župnik u lipnju 1816, kada je vjerojatno i umro.

KLJUNOVIĆ-MARGITIĆ fra Pavao - Rođen u Jajcu oko 1788, umro u Fojnici 31. ožujka 1838. Službovao na ovoj župi kao župni pomoćnik fra Iliji Pavličeviću i fra Ivanu Skočibušiću te kao župnik od 1817. do 1818.

SKOČIBUŠIĆ fra Ivan - Rođen u Duvnu oko 1779, umro u Jajcu 15. veljače 1848. kao tadašnji definitor Provincije Bosne Srebrene. Bio je župnik 1816.

ŠUNJIĆ fra Nikola - Rođen u Uskoplju, tj. kod Bugojna, oko 1776, umro u Docu 6. svibnja 1854. Bio je župnik od svibnja 1818. do svibnja 1822.

ALAUPOVIĆ fra Pavao - Bio je kapelan dok su bili župnici fra Nikola Šunjić i fra Ivan Glavadanović

LIPOVAC fra Jako - spominje se kao župni pomoćnik 23. svibnja 1820.

TUCIĆ fra Lovro - Rođen u Ivanjskoj 26. ožujka 1785, gdje je i umro 26. siječnja 1869. Bio je župnik dvaput: prvi put od svibnja 1822. do svibnja 1823, drugi put od svibnja 1826. do svibnja 1827.

ALAUPOVIĆ fra Vinko. Bio župni pomoćnik fra Lovri Tuciću

GLAVOČEVIĆ fra Nikola - Rođen u Fojnici oko 1793, umro u Volaru 24. prosinca 1845. Bio je župnik od svibnja 1823. do svibnja 1824.

GLAVADANOVIĆ fra Ivan - Rođen u Fojnici, umro u Kotoru 7. veljače 1829. Bio je župnik od svibnja 1824. do svibnja 1826. te drugi put od svibnja 1828. do veljače 1829. Pokopan u seoskom groblju.

SLADOEVIĆ fra Stipo - Bio je župni pomoćnik fra Ivanu Glavadanoviću od 1826.

ALAUPOVIĆ fra Andrija - Rođen u Fojnici oko 1788, umro u Banjoj Luci 29. svibnja 1845. Bio je župnik od svibnja 1827. do svibnja 1828.

KOTROMANOVIĆ fra Grgo - Rođen u Varcaru 28. rujna 1787., umro u Gučoj Gori 26. lipnja 1864. Kao samouk kipar radio propela i svetačke likove za crkve u Podmilačju, Jajcu, Gučoj Gori, Fojnici, Sokolinama, Ovčarevu i Docu. Bio je definitor provincije Bosne Srebrene. Bio je župnik od lipnja 1829 do svibnja 1836.

ZLOKOVIĆ fra Mihael - Rodom je od Jajca. Bilježi se kao župni pomoćnik 3. lipnja 1832.

ALAUPOVIĆ fra Anto - Bilježi se kao župni pomoćnik 25. travnja 1834.

SITNIĆ fra Franjo - Rođen oko 1798., umro u Kotoru 28. veljače 1845. Bio dobar poznavalac istočnih jezika, biran za defintora Bosne Srebrene i meštra novaka. Bio je župnik dvaput: prvi put od svibnja 1836. do lipnja 1838. te drugi put od svibnja 1840. do veljače 1845. Pokopan na Sokolinama.

LOZIĆ fra Grgo. - Rođen na Kupresu 7. rujna 1811, umro u Splitu 19. veljače 1876. Bio kroničar livanjskog samostana. Za prvog župnikovanja fra Franje Sitnića bio mu pomoćnik a župnik od svibnja 1851. do lipnja 1854.

Nastavit će se...

S. Kovačić, Katolici u kotorvaroškom kraju, Svjetlo riječi, Sarajevo, 1989., str. 155-156.

Budi ono što jesi - budi čovjek!

Zlaja je osoba koja se nastoji ponašati i biti ono što jest, a to je sasvim običan čovjek.

Zašto Vas često spominjemo: Zlaja, Željko i ekipa Wels? O komu i čemu se zapravo radi?

Ekipa Wels i prijatelji pokušava naše Kotorvarošane poticati da vole svoje rodno mjesto, da se drže zajedno i da zajedničkim snagama napravimo dobra djela za našu župnu zajednicu i ljude koji žive u Kotor Varošu. Te naše akcije traju preko deset godina i mi vjerujemo da smo uradili dosta dobrih stvari. Pomažemo starije i nemoćne osobe. Stojimo na raspolaganju za uskršne i božićne blagdane, nagrađujemo male natjecatelje prilikom uskrsa, organiziramo vatromet i sl.. Snimili smo DVD Moj Kotorvaroš te DVD o starima i bolesnima. Financijski pomažemo kada netko umre od naših župljana čija obitelj je slabijeg materijalnog stanja, da se sahrani kako dolikuje jer su to ljudi koji su bili dio nas.

Jeste li posustali u svojim namjerama da prikupljate novac, obilazite naše usamljene, pomažete?

Bilo je trenutaka kad se zapitamo a zašto mi to radimo? Znali smo dobivati kritike od nekih pojedinaca koji i ne zaslužuju da razmišljamo o njima i koji nikad nisu ni sudjelovali i bili dio nas. Tada se sjetimo naših župljana i glavu gore, pa idemo naprijed.

Kakav je odziv naših ljudi, mislim župljana s kojima se susrećete, kontaktirate?

Mnogi su prepoznali ove naše akcije i vrlo rado sudjeluju svojim novčanim priložima a ima i onih koji nas samo bljedilo gledaju i pametuju na samo njima svojstven način. Dosta ih vjeruje u nas i sami su sudjelovali i posjećivali starije osobe pa su se mogli uvjeriti da činimo dobro.

Kako ljudi, osobe reagiraju kad ih dodete posjetiti, donesete dar, što susrećete na tim svojim posjetima?

Kad god koga posjetimo pored njegove muke, bolesti, neimaštine... nikada nismo došli i otišli, a da nismo bili ponudeni s onim što su imali: čašica rakije, domaćeg voća, priglavaka,...takav je naš narod ima što ima i od srca daje. Teško žive ali puno i ne kukaju osim što kažu „ubi nas samoća“.

Godinama dolazite, znate sve župljane, što mislite o svemu ovome, o ostanku ljudi, povratku, mladima.

Često dolazim u rodno mjesto s obitelji u posjet roditeljima i naravno zato što volim svoj Kotor Varoš. Dosta dobro sam upoznat s cjelokupnom situacijom i znam da nije lako ali ne treba pognuti glavu. Bilo je i puno težih dana pa su ljudi opstali na svojim ognjištima. Takve treba poštovati i podupirati na razne načine i priskočiti im u pomoć. Da nije bilo njih teže bi bilo i nama koji sad dolazimo za odmora i blagdane i razne druge prigode. Potaknuo bi naše mlade koji dolaze u K. Varoš da se druže, upoznaju, razmjenjuju svoja iskustva i da budu na korist našoj župnoj zajednici i našem narodu koji živi u Kotor Varošu. Moj savjet onima koji su tamo i koji su u mogućnosti da se okrenu uzgoju i proizvodnji zdrave hrane, pčelarstvu jer domaće je domaće.

Ima li nešto što bismo mi vjernici sa svojim svećenicima trebali poduzeti?

Lijepo je kad se naše župljanke za uskršne i božićne blagdane organiziraju u pripremi domaćih kolača čija prodaja i novac ide u dobrotvorne svrhe. Zato vi koji dolazite iz drugih krajeva obavezno ih uzmite, jer tako dobrih nema nigdje kupiti.

Treba li nam Glasnik, web, rijetko se javljate, rijetko pišete, ne mislim konkretno osobno na vas, ali inače toliko naših ljudi divno piše a ne javljaju nam se.

Glasnik je itekako važan jer mnogi ljudi diljem svijeta čekaju svaki novi broj da pročitaju o svojoj rodnoj grudi, o našim svećenicima, zbivanjima, o izgradnji i obnovi crkava i kapelica, grobalja....Evo da se malo pohvalim da imam sve i jedan GLASNIK otkad je počeo izlaziti. Lično za mene je to vrijedan list.

Ideja za kakvo druženje, što mislite što bismo trebali organizirati u župi?

Ja bih dao jedan prijedlog koji već godinama imam u glavi i volio bih da se to ostvari i da postane tradicija. To je druženje Kotorvarošana u KOTOR VAROŠU. Lijepa su okupljanja naših ljudi diljem svijeta od Zagreba, Požege, Welsa, Stuttgarta, ali kad se to napravi u našem rodnom mjestu dat će se sasvim nešto drugo. Ono nešto neopisivo što mnogi imamo u svojim srcima-začudno lijepi treptaj. Predložio bih da se dogovori termin koji je prihvatljiv za naše ljude koji su u Hrvatskoj, Sloveniji, Austriji, Njemačkoj..., jer Kotor Varoš je u KOTOR VAROŠU. Tad bi se vidjelo komu je stalo do naših sela kuća, njiva, grobalja, crkava, našeg naroda. I na te ljude bi se mogli oslanjati u bilo kakvim akcijama za naš grad i za naše dobro. Nažalost ima i onih koji popiju pola pive pa se sjete čaršije i njezinih ljepota ali iz svojih toplih soba sjedeći za kompjutorom. Takvi meni nisu bitni. Draži su mi pravi, oni istinski domoljubi koji dolaze sa svojim obiteljima i obilaze svoje svetinje i ne stide se onoga što su i tko su.

Po tebi kakav je to dobar čovjek? Ima li dobih?

Po meni je dobar čovjek onaj koji ne misli samo na sebe. Nastoji drugome pomoći i olakšati mu njegove teške trenutke, jer svi smo mi bili u nekim iskušenjima i ne trebamo to zaboraviti. Život se vrti u krug Moj moto: budi ono što jesi - budi čovjek.

Sada bih se zahvalio svim našim prijateljima i donatorima na njihovim novčanim priložima koji idu u Kotor Varoš.

LJEP POZDRAV OD ZLAJE I EKIPE, mi smo uvijek za akciju!

Razgovarala Viki

Banjalučki trapisti (23)

Navršilo se 140 godina od dolaska prvih trapista u Delibašino Selo, kod Banjaluke, i 100 godina od smrti osnivača samostana Marija Zvijezda oca Franza Pfannera. Ove godišnjice povod su da opet bude progovoreno o njima i njihovim velikim zaslugama za sveukupni razvoj Banjaluke i njenog kraja. Nažalost, riječ je o zaslugama koje su proteklih desetljeća premalo vrednovane i zaboravljene

Novi stanari u sirotištu i samostanu

U završnu godinu rata 1945. preostali članovi Marije Zvijezde ulaze s velikom zebnjom. Rat se približava kraju. Znaju što su prošli, ali puni zebnje gledaju u budućnost.

Kroničar samostana piše: "Sam početak 1945. godine obilježen je nasilnim odvođenjem zadnjih mont-falkonskih krava i junica preko slatinske magistrale prema Jošavki i dalje. Taj prvi događaj u veljači (februaru) praćen je preuzimanjem Sirotišta od strane države u svibnju (maju) i drž. sekvestrom nad cjelokupnim posjedom u tom vremenu. Pilana je također imala svojih stranica radi gatera iz Okučana i prestankom kompetencija drž. sekvestra inž. Avde Džumrugdžića i preuzimanja tih poslova od strane Ljubana Crnobrnje.

Svršetak 1945. godine obilježen je već donekle smirenim Božićem, iza kojeg nije više bilo mirnih božićnih pjesama do jedne decenije kasnije. Proljeće 1946. godine donosi Zarik sa procedurom povezanom uz sprovođenje toga zakona što sve traje duboko do u 1947. godinu i djelomično i dalje".

Obnova

Trapisti su po svršetku rata bili svjesni novonastalih društveno-političkih okolnosti, ali nisu se time previše opterećivali. Politika nije bila njihov posao. Vrijedno su prionuli na obnavljanje porušenih gospodarskih zgrada i zanatskih radionica. Zasijali su zemlju. Nisu bili oni koji čekaju povoljne okolnosti, stvarali su ih sami.

O tome godinu dana kasnije pišu: "Mi smo naime unatoč prevelike ratne štete od preko predratn. 28.000.000 dinara ipak požrtvovano i nesebično pregnuli, i inicijativom O.N.O. da sačuvamo našu Ustanovu koja je bila u

rasulu. S ogromnim poteškoćama podigli smo ne samo Ekonomiju i ostale vrlo oštećene radionice, nego smo i podigli pilanu, uz sve troškove preko 4.000.000 dinara DFJ. Izašli smo u susret želji Sanitetskog ostsjeka Komande B. V. Područja i spremili prostorije s inventarom za bivšu IV. kir. Bolnicu lakih ranjenika te potom za Dom invalida J.A. Slično smo potpomogli i drž. Dječiji dom i gradnju mosta na Vrbasu. Sve održavanje zgrada i instalacija padalo je do nedavna na isključivo naš teret. Rashodi su bili veliki, a prihodi jedino u stolarskoj radionici".

U zgradu Sirotišta ušao je u svibnju (maju) 1945. godine Državni dječji dom. U to vrijeme u prostorije samostana ušla je IV. biv. kirurška bolnica lakih ranjenika, a početkom lipnja (juna) i Dom invalida J.A..

Trapisti su s bolnicom potpisali ugovor o najmu 50 soba. Najamnina nije bila od nekog značenja u financijskom smislu, ali je njima davala dojam da su još uvijek "svoji na svome". Bilo je to vrijeme kad su trapisti još uvijek tretirani kao zakoniti vlasnici svoga samostana. Vidi se to i iz pisma kojega je ekonom

samostana o. Lovro Galić napisao 12. kolovoza (avgusta) 1945. Upravi 4. kir. bolnice: "Vrlo nam je neugodno upozoravati Vas na pomanjkanje poštivanja naše kuće kao jedne čestite kuće i kao samostana. Događaju se naime takve stvari koje prelaze granice čak i najniže uljudbe. Neću ni da govorim o disciplini koja bi morala biti među ovakvom vojskom nastanjenoj u institutu kao što je naš, već upozoravamo na samu higijenu."

Trapisti i tranziti

I u pismu upućenom Komandi vojnog područja Banjaluka 20. rujna (septembra) 1945. godine govori se upravo na takav način: "U toku cijelog rata iskorištavane su prostorije Samostana za smještaj vojske bez ikakve naknade od strane vlasti. Samostan je odlučio da iskoristi odredbe Pravilnika o ratnoj šteti i zatraži odštetu za prošlo vrijeme, jer mu njegovo sadašnje financijsko stanje ne dozvoljava da sve te terete snosi. Što se tiče sadašnjeg smještaja vojske, konja, upotrebe kuhinje, električnog svjetla itd. Uprava samostana je mišljenja da je pravedno da nam se prizna odgovarajuća odšteta svakako po prethodnom komisijskom uviđaju do strane tog područja".

O odnosima koji su tada vladali između trapista i partizana, tek izašlih iz rata, govori i pismo dvojice partizana Dušana Baždara i Dragutina Jovića, koji iz Srpeca pišu o. Robertu Momleku 22. lipnja (juna) 1945. godine: "Dragi Oče Robert! Prošlo je već dosta vremena kako smo otišli od Vas ali ipak još nismo zaboravili na Vas i sve Vaše ostale, kao i na ono Vaše lijepo gostoprimstvo što smo kratko vrijeme boravili kod Vas.

Stvarno, bio je red da Vam se i prije drugarski javimo kao i sada što činimo, pa samo znate kada je čovjeku nužda i potreba kako se to obično kod nas kaže, onda se čovjek sjeća koga bi trebao. Ali vjerujte nam to kod nas nije baš takvi slučaj jer mi Vas se stvarno drugarski sjećamo, a ujedno molimo da nam izadete u susret u jednoj maloj stvarčici koja za Vas mislim neće predstavljati nikakve teškoće da nam to učinite, a nama kao i našoj celini tj. novoformiranoj artiljerijskoj brigadi biće od velike koristi, i to da nam pošaljete po ovom našem drugu kojeg specijalno po tom poslu upućujemo kod Vas 5 - 6 kalemova crnog i bijelog šivaćeg konca za mašinu...Kako ste Vi inače oče Robertu, pa kako je Otac Prior? Igra li šaha?... Pa kako otac Stanko, pozdravite ih sve mnogo od drugarskog štaba artiljerijske brigade..." Naime, u pismu priznaju da im je bez konca nemoguće sašiti kape za tek regrutirane vojnike.

Odgovor OZN-i

Opunomoćenik OZN-e za grad Banjaluku dopisom br. 364/45 od 20. kolovoza (avgusta) 1945. godine traži da mu se do 24. t. mj. dostave detaljni podaci o samostanu. Iz odgovora koji je upućen iz samostana 23. kolovoza (avgusta) pod brojem 14/1946 vidimo kakva je situacija bila u to vrijeme u Mariji Zvijezdi:

"Starješina samostana je Fulgencije Oraić. Upravitelj samostana za vanjske poslove (za ekonomiju i poljoprivredu) jest Lovro Galić, njegov pomoćnik i zamjenik je Ante Artner. Upravitelj samostana za nutarnje poslove jest

Robert Momlek, pomoćnik mu brat Ambrozije Bilić."

Iz istoga dopisa vidi se i sudbina imovine u samostanskim filijalama:

"Samostan trapista Marija Zvijezda imao je dvije podružnice (filijale): jednu u Maglajanima, a drugu u Topoli, u kojima se proizvodao poznati trapiski sir. Ove su podružnice u jeseni prošle godine prilikom borbi uništene. Članovi Jugoslaveni vratili su se osim dvojice u samostan Marija Zvijezda, a članovi njemačke narodnosti otišli su u Njemačku".

Saznajemo i za sudbinu pojedinih članova

"Dva brata lajika Fabijan Žanić i Damijan Zamida potpadaju pod naš samostan, a djelovali su u podružnici u Bos. Topoli. Oni su prošle godine u septembru odvedeni od Nijemaca, pa se za njihovu sudbinu do danas još ništa ne zna. Deset članova samostana njemačke narodnosti nalazi se u sabirnom logoru u Maglajanima".

Kao prilog dopisu dostavljen je i "spisak redovnika", u kojem stoje imena i prezimena, datum rođenja i dužnost koju redovnik obnaša u samostanu. Iz toga se vidi da u samostanu živi 69 svećenika i 24 brata laika.

Slijede i imena redovnika koji se nalaze u sabirnom logoru u Maglajanima. Riječ je o trojici svećenika: o. Alojzije Neumann, r. 1877, o. Mavro Seine, r. 1880. i o. Severin Greilah, r. 1871, te o sedmorici časne braće: br. Mihajlo Sleier, r. 1886, br. Remigije Kraus, r. 1879, br. Severin Boos, r. 1869, br. Modesto Hiper, r. 1870, br. Aleksije Straube, r. 1869, br. Alojzije Fronober, r. 1884. i br. Hinko Volkmer, r. 1914. godine.

Trapisti i dalje pomažu

Oporavljajući svoje gospodarstvo, pomagali su i drugima.

Okružni narodni odbor Banjaluka, Odjeljenje za socijalnu politiku, dopisom br. 174/1945 od 28. lipnja (juna) 1945. potvrđuje "prijem poslanih makarona od 32 kg, darovanoj ratnoj siročadi u dječjim domovima, te Vam ujedno najtoplije zahvaljujemo".

U pismu upućenom trapistima 22. listopada (oktobra) 1945. godine fra Miron Kozinović piše: "Dozvolite, da Vas lijepo zamolim za sljedeće. Biskupija imade, kako Vam je već poznato, svoj posjed u Aleksandrovcu. Ovih dana su ga uzorali traktori državni. Posijano je pšenice na tom kompleksu 1500 kg. Još bi trebalo toliko posijati, ali niti ja niti časne sestre iz Nazareta, kojima je taj kompleks dat na obrađivanje, nemaju. Stoga sam slobodan lijepo Vas zamoliti da biste bili dobri te posudili 1500 kg pšenice sjemena da se tako čitav taj kompleks zasije. Ako što preostane neposijano, onda će se na proljeće zasijati ječmom ili sa zobi, samo da zemlja ne leži neposijana. Žito će Vam se u naravi povratiti na ljeto kad se ovrše. Tražio sam kod poljoprivrednog referenta u Banjaluci i kod Okružnog odbora, ali nemaju." Ekonom samostana o. Lovro Galić poslao je 1100 kg traženog žita.

U istom pismu fra Miron piše i ovo: "Danas sam bio u Okružnom Odboru i propitivao da li je došla komisija za kolonizaciju zemlje po borcima. Odgovorili su mi da nema još nikakve komisije za to. Prema tomu o oduzimanju zemlje za sada nema govora."

Očito je već tada bilo govorkanja o onome što će uslijediti sljedeće godine. Trapisti su u 1946. ušli s nadom da idu boljim vremenima. No, katastrofa je bila na pomolu i u to su se brzo uvjerali.

Nastavit će se...

Pohod iz Zagreba našima u Kutjevu

Na osunčanom parkiralištu ulazimo u autobus. Krećemo. Ima nas hvala Bogu. Pomolimo se za sretan put. U čavrljanju i razgovoru ni primijetili nismo da smo pred Kutjevom. Nepregledna polja, zeleni usjevi, stada srna i srndača ostadoše iza nas. U gostionici ispijamo prvu jutarnju kavu. Godi.

Tu nas nade Špija. Zagrljaji i pozdravi. Radost zbog susreta.

Sljedeća postaja je groblje. Vjetrovi sa Krndije oplakuju, među ostalima i 13 obilježja vitezova kotorvaroškoga kraja. Sjećanje, svijeće, molitva. Hvala im na njihovoj žrtvi.

Pred crkvom dočekujemo jedni druge pozdravom, zagrljajem. Slikanje i čavrljanje do mise koju predvodi fra Stipo Karajica. Crkva puna, duša puna i krštenje jedno pod misom. Veličanstven događaj.

Poslije mise predstavljanje knjige u dvorani. Ugođaj domaći. Naši iz požeškog kraja u narodnim nošnjama. Hvala im na njihovoj prisutnosti, na njihovu svjedočenju da su iz Kotor Varoša. Najavu vodi Bandalo, pred-

stavljanje akademik Ivo Pranjković, o stradanjima Kotorvarošana, Zoran Piličić. Poveznicu žrtve drugog svjetskog i domovinskog rata i razloge zašto čuvati, pamtili i čitati svoju povijest dade fra Stipo Karajica.

Važno je čitati ali je važno i sastajati se. Na tome radi Udruga kotorvaroških Hrvata s Markom Bilobrkom na čelu. Obnovili smo sjećanja jedni na druge. Dragi domaćini se pobrinuše za zakusku, piće, domaćice pripremile kolače i kavu. Hvala i jednima i drugima. Pade i pjesma. Znamo i hoćemo. Pridružiše se mnogi. "Pjevaj mi pjevaj sokole" započinjemo Ljubo Bandalo i moja malenkost a potpora dolazi sa svih strana. Pričaju se dogodovštine, prepričavaju uspomene. Ljubo mi priča o vodenicama na potoku Svinjari.

Zajedno idemo u Vinariju Krauthaker. To je za nas jedan novi svijet. Bačve, vino i samo vino. Čudimo se i zijevamo. Je li to moguće? Nepregledni podrumi. Dok pijuckamo

vlasnik nam priča. Učimo. Što je važnije za dobro vino: kakvoća grožđa ili tehnologija prerade? Vlasnik odgovara: i jedno i drugo, ali bez ljubavi nema dobrog vina. Treba voljeti trs, i grožđe i bačve i berače. Svi imaju svoje mjesto u dobrom vinu. Posjetili smo i vinariju MITROVIĆ. Opet srdačno gostoprimstvo. Oni iz hobija proizvedu desetak tisuća litara vina. Kušali smo, a i kupili. Čestitamo domaćinu i rastajemo se.

Ali nije kraj. Kraj je u župnikovu podrumu. Župnik Marijan Đukić, dobar domaćin, danas srdačan i presretan a i mi uzvraćamo. Rukujemo se i rastajemo uz obećanje, do novog susreta.

Do Zagreba u autobusu pjesma, razdraganost. Nitko ne požali što je bio dio današnjeg događanja. Stigosmo natrag. Ni sanjali jutros nismo da ćemo imati ovako lijepo vrijeme, ovako duhovno i zanimljivo sadržajan dan, da ćemo se ovako dobro napuniti pozitivnom energijom. A jesmo.

VAŠ MATO

Braća naša zaboravljena

IVO KLJAJIĆ (SENE)

Na putu od Topuskog prema Tušiloviću je mjesto Vojnić. Prolazeći tuda, ugledah ploču i kao da me netko povuče za rukav. Sjetih se pričanja da tu negdje u ustanovi boravi Ivo Kljajić iz Podbrđa zvani SENE. Na benzinskoj me uputiše i eto mene kod SENE. Nije me prepoznao ali kad sam mu rekao tko sam izgrlili smo se i izljubili.

I osoblju i njemu je bilo drago da sam ih posjetio. I slikali smo se. Nije se puno promijenio. Živo priča o Podbrđu, sjetio se Ružice, Cece, Dida Mate. Sjetio se krčeva, Vrbanje gdje je ulovio klenu od tri kile na glistu. Priča da su ga neki posjetili ali davno i nije ih bilo baš puno. Znade da je 49 godište ali mu ipak misli pobjegnu u stranu. Da nije tako ne bi ni bio u ustanovi za radnu terapiju. Puno ih je tu. Tretman besprijekoran, čistoća, urednost, obrijani, ošišani. Nedostaje im samo posjeta, stisak ruke, zagrljaj. Rastali smo se sa zagrljajem. Važno je povremeno svratiti u ovakve ustanove da ne čangrizamo na male životne nedostatke. Javio

sam se razglednicom: Dragom rođaku Ivi Kljajiću srdačan pozdrav. Osoblju velika hvala što su mi dopustili da ga posjetim. Posebna zahvala za skrb o Ivi i ostalim štičenicima.

Zahvalan: Mato Kljajić

Imena i imendani

Julije je rimsko plemensko ime, kratica od Jovilius, u značenju Jupitrov, božji (latinski Jupiter u genitivu glasi Jovis). A izvedenice Julijan i Julijana, pridjevi su u značenju onaj koji pripada Juliju. Riječ je, dakle, o etimološki istim, ali praktično različitim imenima: Julije, Julija, Julijan, Julijana. Njihovih je izvedenica, muških i ženskih, mnogo. Navodimo neke: Julo, Julko, Juko; Julka, Jula, Julika, Julinka, Ula, Ulka, Ulica, Julijeta, Lilka, Lijana... Julije je u Nijemaca Julius; u Francuza Jules, Juline, ženski oblik Julienne, Juliette; u Talijana je Giulio, Giulia; u Nizozemaca Iliane; u Rusa Uljana. Među svecima je sveti Julijan mučenik (oko 305. za Dioklecijana, na Nilu u Gornjem Egiptu), ima spomendan 9. siječnja. Zatim sveti Julije I. papa, u kalendaru 12. travnja.

Upravljač je Crkvom od godine 337. do 352. Izabran je iste godine kad je umro car Konstantin Veliki, koji je Crkvi poznatim milanskim ediktom dao slobodu. U to se vrijeme pojavljuje - u istočnom dijelu Rimskog Carstva - Arije sa svojim krivovjerjem. Na I. općem crkvenom saboru u Niceji godine 325. arijanizam je osuđen i car je to potvrdio, ali je istodobno sve više padao pod utjecaj nikomedijskog metropolita Euzebija, koji je arijanstvo promicao.

Papa Julije I. godine 340. saziva sinodu u Rimu, koja podupire papu, ali joj nisu prisustvovali proarijevski (istočni) biskupi. Oni se, naprotiv, sabiru u Antiohiji i traže da papa prizna njihove zaključke. Papa Julije posebnim

pismom poziva sve biskupe na jedinstvo, no car Konstancije i dio biskupa za to ne haju. Ostaje dokument da je papa na najbolji mogući način štitio prava i red u Crkvi, ali u tome nije uvijek uspijevao. U kalendaru je 16. veljače spomendan svete Julijane, mučenice u Nikomediji (danas Ismid, istočno od Carigrada). Živjela je u 3. stoljeću.

Juraj. Podrijetlo imena veže se uz grčku riječ georgós poljodjelac, ratar. Složenica je riječi gea (zemlja) i ergon (djelo). U praksi ima mnogo različitih oblika: Jure, Juco, Đuro, Đurica, Đuka, Georg, Đurdica, Georgina... Juraj je i na Istoku i na Zapadu odavna među najštovanijim svecima. Pravi je pučki svetac, donositelj proljeća. Spomendan mu je 23. travnja (u nekim krajevima 24. travnja). S njim je povezano mnogo običaja i poslova. Bio je rimski vojnik, časnik. Rodom je iz Kapadocije (danas istočna Turska). Zbog vjere mučen i ubijen godine 303., za Dioklecijanovu progona kršćana. Već u četvrtom. stoljeću podignuta je bazilika, u palestinskome mjestu Lydda, na njegovu grobu. Stoljećima su hodočasnici u Svetu zemlju pohađali i to mjesto. Razorio ju je, zajedno s gradom, godine 1191. sultan Sirije i Egipta Saladin. Na ruševinama je podignuta džamija, poslije i manja grčko pravoslavna crkva. U njezinoj kripti danas pokazuju Jurjev grob. U tijeku tolikih stoljeća čašćenja Jurjev je život ovjenčan mnogim legendama. Od 11. stoljeća primijenjena je na nj stara saga o borbi sa zmajem: Nekom gradu prijetio je zmaj svojim vatrenim i otrovnim dahom. Građani su proždrljivoj nemani bili prisiljeni žrtvovati ovce, naposljetku, kad je nestalo ovaca, i djecu. Došao je red i na kraljevu kćer. Vitez Juraj stiže u pravi čas i spašava je. Načinivši znak križa, on pokorava neman snažnim udarcem koplja, a zatim joj mačem zadaje smrtni udarac. Kraljeva je kćer tako spašena, a cijeli se grad, na svečev poziv, pokrsti. Druga legenda iznosi kako je Juraj pomagao križarskim vitezovima pri oslobodenju Jeruzalema od Saracena... i slično još mnoge legende. Sve to pokazuje da

Juraj- kroz povijest - nije bio promatran u prvom redu kao konkretna osoba, nego kao tip osobe: kao plemeniti vitez koji se svjesno, neštedimice, bori protiv zla i pomaže bližnjega. Juraj je poput poglavlja kršćanske etike i duhovnosti, dio crkvene povijesti. Područje Jurajeve zaštite veoma je veliko: zaziva se u kužnim bolestima, u pogibeljima na moru, u ratu, pred sudom, u svim životnim opasnostima. U agrarnoj i stočarskoj sredini, kakva je bila i u nas, Juraj je zaštitnik zemlje, usjeva, zelenila i stoke. Patron je križara, vitezova, konjanika, vojnika i svih obrta koji su u vezi s ratom; zaštitnik je ratara, pastira pa i konja. Umjetnici ga najčešće prikazuju na konju i to bijelcu. Bijelac je odvajkada simbol moćii pobjede. Apostol Ivan u Apokalipsi crta Krista kako pobjednički jaše na bijelcu nakon što je pobijedio đavolsku silu. Jurajev bijelac upućuje na to. Juraj je u odjeći ratnika, opremljen štitom i kopljem ili mačem. Na sjajnome štitu crveni je križ. Do Jurajevih nogu stenje svladani zmaj. Svetom Jurju posvećene su mnogi narodi, zemlje i gradovi. Merovinska dinastija (peto stoljeće) koja je utemeljiteljica franačkoj državi smatrala je da potječe od svetog Jurja. Pod njegovu su se zaštitu stavile države Portugal, Engleska (zastava stare Engleske - crveni križ na bijelom polju - Jurajeva je zastava), Rusija; pokrajine Armenija, Ligurija, Katalonija, Gruzija (koja se prvotno zvala i sada je opet Georgija); gradovi Genova, Barcelona ili u nas Senj, Lovran i drugi. U đakovačkoj katedrali (djelu biskupa J. Jurja Strossmayera) lik svetog Juraja na najvećoj je fresci, a kameni kip na jednom od oltara.

17

Naši darovatelji

Za crkvu Kotor Varoš

1.	Jozo i Ružica Petričević	50 KM
2.	Pile i Mara Grgić	100 EUR
3.	Juro Grgić Marka	50 EUR
4.	Vlado Brkić	50 EUR
5.	Anto (Mate) Josipović	50 EUR
6.	Tomo i Ruža Puškarić	50 EUR
7.	Danijel Filipović	20 KM
8.	Stipo (Županov) i Jela Josipović	50 EUR
9.	Ilija i Katica Josipović	100 EUR
10.	Pero Zebić	100 EUR
11.	Dražen i Biljana Topalović	100 EUR
12.	Jelica Marčinković	\$20 CAN
13.	Mato Pranjic	100 EUR
14.	Nevenka Pranjic	50 EUR
15.	Mira Matanović	50 EUR
16.	Kata (Ante) Stipić	50 EUR
17.	Anto i Miladinka Marković	100 KM
18.	Ruža Šimunović	50 EUR
19.	Juro (Dedin) Petrušić	50 EUR
20.	Marko Petrušić	50 EUR
21.	Josip i Ankica Kljajić	20 EUR
22.	Ivica Grgić-Grga	100 EUR
23.	Stipo Stipić	40 KM
24.	Juro Matanović	100 EUR

25.	Marica i Nikica Barišić	50 EUR
26.	Stipo i Ivka Vardić	100 EUR
27.	Marko Bjelobrk Bili	100 EUR
28.	Mijat Zeba – Svetislava	50 EUR
29.	Anto (Jakova) Vidović	20 EUR
30.	Zvonko Marić (None)	250 HRK
31.	Ivica Topalović Jakova	50 KM
32.	Stipo i Manda Grgić	100 EUR
33.	Ivo i Snježna Grgić	50 EUR
34.	Mijat i Marina Zeba	50 EUR
35.	Slavo Petrušić Tojinov	50 EUR
36.	Jela Lukić	20 EUR
37.	Martin i Janja Rajić	50 EUR
38.	Ivica i Nevenka Mandić	50 EUR
39.	Ilija Karajica	50 EUR
40.	Dražen Vuković, kamenorez. iz Čepka	200 EUR
41.	Drago Kovačić	60 EUR
42.	Stipo i Kaja Josipović (Kelin)	100 EUR
43.	Antonija Kovač	20 KM
44.	Anđelko i Ivka Jelušić	100 EUR
45.	Jela Grgić	50 KM
46.	Marko i Biljana Zeba	100 EUR
47.	Pero Stipić Ante	50 EUR
48.	N.N.	50 EUR

UKSA

1.	Mato Kljajić	50 HRK
2.	Ana Kljajić	10 EUR
3.	Stipo Davidović	20 EUR
4.	Ruža Šimunović	10 EUR
5.	Juro (Dedin) Petrušić	10 EUR
6.	Marko Petrušić	20 EUR
7.	Marko Pezerović	50 EUR
8.	Manda Marić	40 KM
9.	NN	20 EUR
10.	Luca Zeba	20 KM
11.	Perka Topalović	10 KM
12.	N.N.	600 HRK
13.	Anto Petrušić	10 KM

14.	ob. Bilanović	20 EUR
15.	Mijat Zeba Svetislava	20 EUR
16.	Josip i Ankica Kljajić	20 EUR
17.	Marija Draguljić	10 KM
18.	Jela Lukić	10 EUR
19.	Jozo Kljajić Mijatov	20 EUR
20.	Stipo i Kaja Josipović (Kelin)	20 EUR
21.	Zene - kolači	746 KM
22.	Augustin Vidović	20 EUR
23.	Nada Tepić	20 KM
24.	Stipo Šimunović	10 KM
25.	Miroslav Bjelobrk	5 EUR
26.	Pero Zebić	100 EUR
27.	"Mar Mir Strujić" Zagreb	1000 HRK

Za Glasnik

1.	Ana Jukić pok. Mate	5 EUR
2.	Stipo Šimunović	20 KM
3.	Stipo Davidović	10 EUR
4.	N.N.	200 HRK
5.	Jasmenko Kavedžija	100 HRK
6.	Josip Jakić	10 EUR

7.	Mato Kljajić	50 HRK
8.	Mijat Zeba – Svetislava	20 EUR
9.	Jako i Ana Jelušić	20 EUR
10.	Ivica Topalović Jakova	10 KM
11.	Stipo i Kaja Josipović (Kelin)	20 EUR

Za crkvu Vrbanjci

1.	Alojz (Mate)Jukić	80 EUR
2.	Juro Petrušić (malog Marka)	50 EUR
3.	Mato Kljajić	150 HRK
4.	Miroslav Bjelobrk	100 KM
5.	Anđelko Zeba	50 EUR
6.	Ivo i Dragica Ivić	50 EUR
7.	Anto Bilanović	50 EUR

Za crkvu Sokoline

1.	Anđa Barić	50 EUR
----	------------	--------

Ispravka:

U prošlom broju došlo je do pogreške u rubrici darovatelji. G. Ivan Šimunović Cvičko je darovao 300 Eura, a ne 300 HRK kako je krivo napisano. Iskreno se ispričavamo g. Šimunoviću.

Artritis

Čajna mješavina C.

U šalicu vrelе vode stavite malu žlicu mješavine od 60 g maslačkova korijena (*Taraxacoefficialisradix*), 40 g brezinih listova (*Betulaependulaefolia*), 40 g koprivinih listova (*Urticaefolia*), 40 g cvjetova suručice (*Filipendulaculmariaeflores*) i 40 g gomolja vražje pandže (*Harpagophytiprocumbentisradix*). Ostavite poklopljeno 15 minuta, procijedite te pijte toplo i na gutljaje. Čaj pijte nezasladen svaki dan po šalicu pola sata prije doručka, ručka i večere. Pije se tri tjedna, slijedi tjedan stanke pa se kura ponovi.

Ulje Oruj-3.

Najdjelotvornije je moje ulje koje se sastoji od čistih ulja 32 ljekovite biljke. Bolna mjesta navečer lagano izmasirajte uljem, zamotajte prozirnóm folijom, a preko toga omotajte topli ručnik i ostavite preko noći. Ujutro skinite foliju, ne perite jer ulje i dalje djeluje, nego samo ručnikom obrišite znoj. Tek navečer prije spavanja operite vrlo toplóm vodom. Tjedan dana masirajte svaku večer, a kasnije jedanput-dvaput tjedno. Uspjeh je, uz navedene upute, iznad svakog očekivanja. Oprez: kod akutnih upala i oteklina samo se uljem namažu bolna mjesta, ne pere se toplóm vodom i ne stavljaju se topli oblozi! Kod svih akutnih upala stavljaju se isključivo hladni oblozi!

Iscjedina plodova divljega kestena (*Aesculushippocastanum*).

Sameljite 40 komada divljega kestena, prelijte ga litrom jake rakije (43% alkohola), ostavite 40 dana, svaki dan dobro protresite. Nakon 40 dana procijedite, stavite u tamnu bocu i dodajte 10 tableta aspirina ili andola od 300 miligrama koje treba usitniti, stući ili samljati. Bolna se mjesta izmasiraju, može u svako doba dana, a

Vi pitate, fra Juro odgovara

najbolje je prije spavanja. Bolovi nestaju jer pripravak opušta namazane dijelove tijela, mišiće i živce. Iscjedina je izvanredna i kod svih bolova kostiju, mišića i išijasa. Prije upotrebe tinkturu dobro promućkati. Masirajte se svaki dan, sve dok bolovi ne prestanu.

Mućkanje suncokretovim uljem (*Helianthioleum*).

Pribavite bilo koje obično suncokretovo ulje, iako je najbolje hladno prešano. Suncokretovo ulje veže bakterije i izvlači ih preko jezika i usta iz tijela. Ujutro, kad se probudite, a prije nego ste išta govorili, jeli ili pili, uzmete 1-2 velike žlice ulja i mućkajte 16 do 18 minuta po usnoj šupljini, ispljunite i operite usta toplóm vodom. Nemojte grgljati, ispirati njime grlo niti stajati zabačene glave, da dio ne ode u ždrijelo. Nakon ispiranja vodom može se uzimati terapija i jesti obična hrana. Za svakog od nas, a osobito za bolesnike, bilo bi dobro da ujutro mućkamo ulje. U ustima se nalazi oko 22 milijuna bakterija, štetnih i korisnih. Samo na gornjoj površini jezika nalazi se oko 11,6 milijuna bakterija. Suncokretovo ulje u roku 16-18 minuta pokupi većinu štetnih bakterija i, kad ga ispljunemo, ono je bijelo kao mlijeko. Poslije 20 minuta, bakterije se postupno oslobađaju iz toga ulja i zato se ono drži najdulje 18 minuta. Neke znanstvene studije tvrde: kad bismo već kao dijete počeli mućkati svako jutro ovim uljem i to činili svaki dan, ne bismo nikad oboljeli ni od koje bolesti!

Tamjan (*Boswelliaspp.*).

U njemačkim, austrijskim i švicarskim klinikama i bolnicama neki liječnici liječe tu bolest, uz ostalo, i tamjanom. Bolesnicima daju triput na dan po jednu tabletu ili triput po dvije kapsule tamjana, a neki umjesto toga preporučuju mješavinu tamjana, mirte i zlata u obliku injekcija ili kapi. Sve se može nabaviti u ljekarnama, no takva se terapija mora provoditi pod nadzorom liječnika!

Preporučujem, uz savjetovanje s liječnikom, sljedeću metodu i način liječenja artritisa pomoću tamjana. Ima puno vrsta tamjana (*Boswelli-*

aspecies, što se krati u spp.) koje se rabe u ljekovite svrhe jer sve sadržavaju ljekovite kiseline. Primjerice: *ameero*, *bullata*, *carterii*, 76 *dalzielii*, *dioscorides*, *elongata*, *freerana*, *nana*, *neglecta*, *ogadensis*, *pirottae*, *papyrifera*, *popoviana*, *rivae*, *sacra*, *serrata*, *socotrana*. Inače, biblijski tamjan potječe od biljke *Boswelliasacra*, raste u Omanu, Jemenu i Somaliji kao malo bjelogorično drvo, doseže visinu od 2 do 8 metara, s jednim ili više debala. Drvo počinje proizvoditi smolu kad ima 8 do 10 godina. Smola se izvlači stvaranjem maloga, plitkog reza na deblu ili grani stabla ili uklanjanjem dijela kore, bude isušena kao mliječna tvar koja se stvrdnjava u dodiru sa zrakom i prikuplja se ručno.

Tablete tamjana H-15.

Poslije mućkanja suncokretovim uljem isperite usta, uzmete jednu tabletu tamjana, i to 15 minuta prije doručka. Dnevna doza je triput po jedna tableta, i to uvijek najmanje 15 minuta prije jela. Za djecu je dnevna doza upola manja, a najmanja djeca mogu uzeti samo triput po četvrtinu tablete.

Kapsule tamjana.

Umjesto tableta možete uzeti kapsule tamjana, a dnevna je doza triput po dvije kapsule po 400 mg. U težim slučajevima uzmete pet puta po dvije kapsule, uvijek 15 minuta prije jela. Djeca uzimaju na dan triput po pola do triput po jednu kapsulu, ovisno o dobi i jačini bolesti. Terapija se primjenjuje u dogovoru s liječnikom.

Injekcije. Umjesto tableta i kapsula tamjana može se dati, uz strogi nadzor liječnika, mješavina tamjana, mirte i zlata u obliku injekcija ili kapi koje možete nabaviti u ljekarnama.

Nastavit će se...

Budućnost pošumljavanja pripada dronovima

Kompanija BioCarbon predstavila je projekt pošumljavanja uz pomoć bespilotnih letjelica (dronova). Ovakav način pošumljavanja koštao bi samo 15% od uobičajene cijene zasnivanja novih šumskih zasada. Budući se svake godine uništi 26 milijardi stabala drveća, a zasađi samo 15 milijuna, neophodno je upotrebljavati metode kojima se uz što manje troškove zasađi što veća količina. Drveće ima višestruku ulogu u očuvanju života na planeti. Metoda sadnje pomoću dronova ima veću efikasnost od klasične sadnje iz aviona (bacanjem sjemenki, koje se često oblažu glinenim pokrivačem), uz nižu cijenu od provjereno efikasne ručne sadnje drveća.

Dronovi izbacuju sjemenke u fazi pred klijanje na točno određene pozicije. Sjemenke se oblažu hidrogelom, koji je obogaćen hranjivim sastojcima. Iako je potvrđeno da je ova metoda efikasnija od klasične sadnje iz aviona, i jedna i druga metoda su ipak "daljinske", tj. isključuju stvarni kontakt sa prirodom, dok direktna sadnja, sa učestvovanjem lokalnog stanovništva pored pošumljavanja doprinosi i razvijanju odgovornijeg odnosa prema životnoj sredini. Inače, na planeti je sve više primjera masovnog organiziranog pošumljavanja u cilju očuvanja životne sredine, umanjjenja suše, čak i u svrhu borbe protiv komaraca koji prenose malariju.

Navest ćemo nekoliko primjera. Ministarstvo za ruralni razvoj Indije iznijelo je prijedlog sadnje 2 milijarde stabala pored indijskih putova, kojim bi se uposlilo do 300000 mladih ljudi. Jedna Pakistanska provincija ima u planu sadnju milijardu stabala, dok Etiopija planira obnavljanje 15 miliona hektara degradiranog zemljišta pomoću pošumljavanja. U Japanu je u toku projekt Velikog šumskog zida, koji bi služio kao odbrana od cunamija. Sa druge strane, u Keniji sadnja drveća postaje zakonska obaveza. Prema planu Vlade Kenije, do 2030. godine, svako domaćinstvo mora imati bar 1% površine zemljišta pod drvećem. Na sajtu engleskog intelektualca George Monbiot-a predstavljena je istinita priča o farmerima iz Pontbrena, koji su tijekom 90-ih shvatili da uobičajena stočarska paradigma "što više stoke - što više površina namijenjenih za ispašu na račun svega ostalog" jednostavno ne funkcioniše. Nakon velikih šteta koje su pretrpjeli od poplava, farmeri su počeli raditi suprotno od dotadašnje prakse: počeli su saditi drveće po obodima brežuljaka, kako bi spriječili eroziju, a na mjestima gdje se prirodno sakupljala voda prestali su sa dotadašnjim metodama isušivanja, već su dozvolili formiranje

vodenih površina. Održavanjem novih šumskih zasada došli su do novog resursa: ostataka drveta, koje su mljeli i počeli koristiti umjesto slame, da bi ih na kraju ponovo kao đubrivo vratili u "sustav". Pri posjeti poljoprivrednih konsultanata britanske vlade uočeno je da na posjedima, gdje je primijenjena tehnika pošumljavanja, zemljište ima potpuno drugačije karakteristike. Nakon obavljenih istraživanja, utvrđeno je sljedeće: na pošumljenim dijelovima zemljište je upijalo 67 puta više vode nego na klasičnim pašnjacima. Jedno od istraživanja, provedenih nakon tog otkrića, predvidjelo je da samo 5% pošumljavanja može umanjiti količinu vode pri vrhuncu poplavnog talasa za 29%. Upravo ti vrhunci poplavnih talasa i jesu najopasniji i upravo se njihovim umanjivanjem, usporavanjem i odlaganjem sprječavaju štete najvećih razmjera.

Koliko ovaj i slični primjeri mogu poslužiti kao putokaz u traženju drugačijeg pristupa u upravljanju vodom, zavisi od nas samih. U svakom slučaju, percepcija vodenih tokova često se izjednačava s percepcijom krovnih oluka, s ciljem da se samo što prije oslobodimo viška atmosferske vode. Drveće međutim može zadržavati višak vode, omogućava njezino kruženje u prirodi, stvara drugačiju mikroklimu i čini još mnogo korisnih stvari po očuvanje života na planeti, ali ipak često biva interpretirano samo kao nekakav lako zamjenjivi "usjev", u rangu jednogodišnjih biljaka, čijom eksploatacijom se ostvaruje jednostruka korist i ništa više od toga. Japanski alternativni poljoprivrednik Masanobu Fukuoka imao je izreku da "Kiša dolazi iz zemlje, a ne odozgo". Pod tim je mislio da drveće omogućava veće upijanje atmosferskih padalina, vraćanje vode u atmosferu i češće padaline - sve na način koji je umjereniji i povoljniji po život na planeti, s manjom vjerojatnošću pojave poplava i suša.

Pripada li budućnost pošumljavanja dronovima, ostaje da se vidi. Ono, što je sigurno, to je da u uništavanju drveća ljudi još uvijek uvjerljivo vode.

www.vecernji.hr i www.skola.ba

Priredila Luca Koroman

Vukovar – grad suza i ponosa

„Rat je doista nešto najstrašnije i najpogubnije za čovječanstvo... Uzalud velike kuće, skupi automobili... Jer, tko će ostati ako se svi odrekne sebe i pobjegnemo u svoj strah? Kome ostaviti grad? Tko će mi ga čuvati dok mene ne bude?... Netko je dirao moje parkove, klupe na kojima su još urezana vaša imena, sjenu u kojoj ste istovremeno i dali i primali prvi poljubac – netko je jednostavno sve ukrao, jer kako objasniti da ni Sjene nema... vaša je vlastita prošlost jednostavno razorena i sad nemate ništa. Morate iznova graditi. Prvo svoju prošlost, tražiti svoje korijene, zatim sadašnjost, a onda ako vam ostane snage uložite je u budućnost.

A grad, za nj ne brinite, on je sve vrijeme bio u vama. Samo skriven. Da ga krvnik ne nađe. Grad – to ste vi. Što će nekome moj grad, osim meni i mojim sugrađanima i Hrvatskoj?... Nemoj otići! Umri u svom gradu, u svojoj ulici, u svojoj kući!“ (Priče iz Vukovara, Siniša Glavašević)

Vukovar smo posjetili više puta. Ali, ići u Vukovar i pisati o Vukovaru ne možete jednostavno kao o Zagrebu, Splitu ili nekom turističkom mjestu. Odlazak u Vukovar je kao odlazak u dragu kapelicu u kojoj ćete kleknuti, slušati i osjetiti tišinu. Vukovarska tišina je jedna velika rana čiju bol svi osjećamo, a koja će jako dugo zacjeljivati.

Nikomu ne treba posebice isticati stradanje Vukovara i Vukovaraca u Domovinskom ratu. Grad gotovo zbrisan – srušen sa zemljom. Stanovnici prognani, poubijani, odvedeni u roblje. Život zarobljenika u srbijanskim zatvorima bio je gori, teži, mučniji i ružniji od života nekadašnjih robova. Ima i knjiga i svjedoka što o tom kazuju. Od 2. svibnja do 20. studenog 1991. godine Vukovar je branilo oko 1 800 branitelja, dok je agresor imao oko 30 000 vojnika JNA i pripadnika srpskih paravojnih jedinica opremljenih s 1 600 oklopnih borbenih vozila, 350 topova, 1 000 raznog oruđa i 60 aviona. Agresor je ubio preko 2000 osoba, ranjeno oko 2500, a u zarobljeništvo odvedeno više od 2 700. Padom obrane i ulaskom agresora iz grada je protjerano 22 000 stanovnika. Na ovom području otkrivene su 52 masovne grobnice. Agresori su ranjeni-

ke iz vukovarske bolnice i medicinsko osoblje odveli u skladišta poljoprivrednog dobra udaljena pet km jugoistočno od Vukovara. Nakon mučenja (ispitivanja, uvrede, poniženja, premlaćivanje bejzbolskim palicama, lancima itd.) poubijali ih i bacili u masovnu grobnicu. Iz grobnice je ekshumirano 200 tijela. Na Ovčari je spomen-soba, koja u tišini čuva uspomenu na stradale.

Vukovar je stari barokni grad smješten u sjeveroistočnom dijelu Hrvatske na ušću Vuke u Dunav, a na Dunavu je granica sa Srbijom. Središte je Vukovarsko-srijemske županije i najveća luka na Dunavu u Hrvatskoj. Prema arheološkim nalazima u Vučedolu (nalazi se uz Dunav kraj Vukovara) je naselje iz vremena 3 000 godina pr. Kr. Svima nam je poznata iskapanjem pronađena obredna posudica u obliku golubica, pa golubica postaje simbol ovoga područja i grada Vukovara. Arheološka iskapanja počela su 1938. i potvrdila da se radi o jednom od najbitnijih arheoloških lokaliteta Europe. Istraživanja govore da su se ti davni Vučedolci bavili poljoprivredom, ribolovom i uzgojem stoke. Herceg Koloman 1231. daje naselju smještenu podno tvrđave Vukovo status slobodnoga grada. Tim područjem upravljali su hrvatski velikaši: Horvati, Gorjanski, Talovci i dr.

Turci su Vukovar osvojili 1526. i vladali do 1687. Uz domicilno hrvatsko i mađarsko stanovništvo naseljavaju se i pravoslavci kao pomoćne turske jedinice. Odlaskom Turaka Vukovar je u sastavu Hrvatsko-sla-vonske kraljevinu u sklopu austrijskog carstva. Austrijski carevi su poticali naseljavanje područja opustjelih u ratovima s Turcima. U grad dolaze Nijemci, Židovi, Rusini, Slovaci, pa grad postaje multinacionalan. Njemački grofovi Eltz kupuju 35 naselja 1736. godine. Da bi tu živjeli i upravljali svojim posjedima grade dvorac. Zgrada je jako stradala u Domovinskom ratu, ali je obnovljena i u njoj je muzej grada.

Prvi diplomirani liječnik djeluje 1763. godine, a ljekarna je otvorena 1791.. U 18. stoljeću otvaraju se pučke škole i franjevačko veleučilište, a gimnazija djeluje od 1891.

Razvija se svilarstvo, lončarstvo, brodogradnja, mnogi obrti i ribarstvo, a otvaraju se banke i tiskare. "DerSyrmierBote" su prve novine u Vukovaru tiskane 1867. na njemačkom jeziku. Od brojnih kasnijih tiskovina isticale su se "Sriemski Hrvat" i "Sriemske novine". Grad postaje gospodarsko središte i nezaobilazna luka na Dunavu. Barokne i klasicističke zgrade i palače oblikuju vukovarske trgove i po njima je Vukovar i danas prepoznatljiv.

Razvoj vukovarskog kraja sve do 1945. vezan je uz vukovarsko vlastelinstvo grofova Eltz. Kako grofovi na imanju uvode promjene to utječe i na mala domaćinstva. Većina stanovništva se bavi poljoprivredom. Uz žitarice uzgajaju se vinogradi, pa su i danas poznata vina ovoga kraja: frankovka, pinot i dr. Vukovar je mjesto gdje se vrši pretovar tereta s brodova na željeznicu. Prvu veću industrijsku firmu dobio je 1909. – Vukovarsku kudjeljaru, koja je grad opskrbljivala električnom energijom. Kasnije je osnovano Borovo - industrija obuće, Vuteks - tekstilna industrija, a najviše zaposlenih je u prehrambenoj tvrtki VUPIK i Luci. Sve je to stradalo u Domovinskom ratu. Vraćanjem protjeranog stanovništva vraća se i život u svakom pogledu.

Vukovarčani su bili privrženi jedni drugima i susjedi su se družili svakodnevno. Život na dvije rijeke imao je i svoje draž u ribolovu (som, smuđ, šaran, štuka, kečiga) kupalištima, veslačkim natjecanjima, fišprikašima i sl. Ta druženja i život s rijekama su im najviše nedostajali u izbjeglištvu. Prve godine povratka bile su teške, a život ni sada nije lak.

U Vukovaru je organiziran društveni život po uzoru na europska shvaća-

nja. Djeluju pjevačka, čitalačka, športska i potpomagajuća (danas bi rekli humanitarna) društva, a imala su i svoje čitaonice, organizirala koncerte i zabave. Društva su često bila organizirana na nacionalnoj osnovi. Prva predstava na hrvatskom jeziku održana je 1821. godine, bilo je to dramsko djelo gvardijana franjevačkog samostana fra Grge Čevapovića. Najutjecajnije hrvatsko društvo je pjevačko društvo „Dunav“, a 1922. otvoren je Hrvatski dom, stjecište svih kulturnih zbivanja.

Među gradovima prijateljima Vukovara su Mostar i Sarajevo iz Bosne i Hercegovine.

Poznati književnici iz vukovarskog kraja su: Antun Gustav Matoš – rođen u Tovarniku, Nikola Andrić, Julije Benešić, Pavao Pavličić, Ivana Simić Bodrožić, Siniša Glavašević, vjerojatno najpoznatiji novinar; redatelj Vlado Štefančić i mnogi drugi. Vukovar ima i svoga nobelovca Lavoslava Ružičku. Rođen je u Vukovaru 1887. godine, a Nobelovu nagradu za kemiju dobio je 1939. godine. U Vukovaru veleučilište nosi njegovo ime.

Kreneteli u obilazak grada s Trg Republike Hrvatske prema sjeveroistoku je Gradsko poglavarstvo,

Gradsko knjižnica, mali vodotoranj, hotel Dunav, pređite Vuku i odmah ste kod križa na Dunavu. Nastavite šetnju Strossmayerovom ulicom i stigli ste do hotela Lav i Hrvatskog doma (gradsko kazalište), a nedaleko je i Dvorac Eltz – muzej i crkva sv. Roka. Ako krenete u suprotnom smjeru Ulicom dr. Franje Tuđmana do Trga branitelja, u Ulicu N. Andrića vidjet ćete pravoslavnu crkvu sv. Nikolaja, nedaleko je i kuća nobelovca Ružičke. Ako želite vidjeti crkvu sv. Filipa i Jakova te franjevački samostan idite Radićevom i Samostanskom ulicom. Franjevci su ovdje nazočni od davnina i uvijek su uz narod, pa i u Domovinskom ratu. Ulaskom agresora u Vukovar 18. studenog 1991. iz već porušena samostana i crkve, odveli su franjevce u zarobljeništvo (Sremska Mitrovica, Niš). Svakako je lijepo prošetati do arheoloških nalazišta Lijeva bara i Vučedolskog parka.

Sada vam preostaje da skupite snagu, saberete misli i utihnete srce pa posjetite Memorijalno groblje, gdje je brončani otvoreni križ kao otvorena rana podignut 2 000, a posjet Mitnici i Ovčari je proživljavanje patnje nedužno mučenih i poubijanih – tu ćete osjetiti i strah i divljenje. O ovome je teško pisati. To trebate vidjeti i osjetiti svu strahotu koju su trpjeli mučenici za hrvatsku slobodu. Ničija smrt nije uzaludna, a mučenička nama ostaje kao snaga koja nas podupire u životu.

HUMOR.HUMOR.HUMOR.HUMOR.

Dode plavuša s prijateljicom u kino i kaže:

- Molim vas dvije karte!
- Za Hamleta? – upita blagajnica.
- Ne, ne, za mene i prijateljicu!

Prolaznik pita seljaka:

- Ako potrčim preko vaše livade, hoću li stići na podnevni vlak?
- Da, a ako vas ugleda bik, ulovit ćete i jutarnji! – odvrati seljak.

Vraća se lovac kući i još s vrata viče:

- Ženo, pristavljaj vodu!
- Za zeca ili za fazana?
- Ne, nego da operem noge.

Ušli Suljo i Mujo u autobus na kat...

„Suljo je ostao dolje, a Mujo se popeo na kat.

„Nije prošla ni minuta, kad evo Muje dolje, sav uplašen, pa kaže Sulji:- Suljo, pa gore uopće nema vozača

Došla baba kod liječnika.

Upita je liječnik:

Gdje te boli?

I ovdje i kod kuće - odgovori baba.

Zamisli - kaže Ibro ženi - ovdje u novinama piše da kad god udahnem i izdahnem, jedan čovjek umre!
- Pa normalno da umre, kad ne pereš zube!

Banuli TV kontrolori u jedno hercegovačko selo. Ušli u dvorište jedne bake i pitaju:

- Imate li, bakice, televizor u kući?

- Ama jok, sinko, nemamo mi novaca za taj luksuz.

- A imaju li vaše susjedi?

- Otkud!? Nemaju ni oni.

Svako večer program gledaju kod nas!

Kupio Huso novi auto, pravu makinu.

I krene on na prvu vožnju kad mu pukne guma.

Ništa, izade on van, izvadi rezervnu i počne mijenjati.

Kad nailazi Mujo i veli: "Haso ba, šta to radiš"?

"Skidam gumu"! A ovaj ni pet ni šest, već ciglu u ruku i zvekne u šajbu:

"Ti gumu, ja ću kasetofon".

SLASTICE

BOŽIĆNI KOLAČI

Crne štanglice

Sastojci:**Tijesto:**

4 žumanjka,
20 dag šećera,
30 dag oraha,
4 bjelanjka,
2 obladne

Krema:

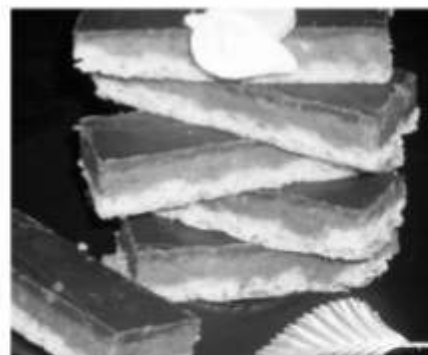
20 dag šećera,
1 margarin,
1 žumanjak i
3 rebra čokolade

Priprema:

Žumanjke i šećer pjenasto istuci, dodaj orahe, snijeg od bjelanjaka i ispeci na obladni.

Krema:

Šećer, margarin, žumanjak i čokoladu izmiješaj. Kremom premaži tijesto, poklopi drugim listom obladne, prelij čokoladnom glazurom i ukrasi šećernim mrvicama.

HUMOR.HUMOR.HUMOR.HUMOR.

 Nema raja bez rodnoga kraja!

